

Veszprémi Járásbíróság
9.P.20.863/2023/9/I.

A felperes: AxFina Hungary Zrt (6722, Szeged, Római körút 21.)
A felperes képviselője: dr. Némethy Barbara (1061, Budapest, Andrásy út 10. I/109-111.)
Az alperes:
Az alperes képviselője: Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ölveczky István
ügyvéd, 1154, Budapest, Örvjáró tér 5.)
Az eljárás tárgya: deviza alapú kölcsön megfizetése

Í t é l e t:

A bíróság a felperesi jogelőd és alperes között 2007. július 31. napján létrejött HIT.2213607 számú kölcsönszerződést az ítélelhozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja; a keresetet elutasítja.

A bíróság k ö t e l e z i **felperest**, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 633.000,- (hatszázharminháromezer) perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Veszprémi Törvényszékhez címzett, de a Veszprémi Járásbíróságon felperes és alperes részéről elektronikusan benyújtott fellebbezésnek van helye.

A bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha

- a) a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri,
- b) a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy
- c) tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti; erre a fellebbezés kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha

- a) az elsőfokú bíróság ítéletét a 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni,
- b) a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik,
- c) a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos,
- d) a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s

[1] A bíróság a bizonyítási eljárás iratanyaga – a dr. Balogh Zsigmond István közjegyző előtt 11048/Ü/30441/2019. szám alatt folyamatban volt fizetési meghagyásos eljárás iratanyaga, a felperes 9.P.20.842/2019/1.sz.alatt benyújtott keresetlevele, illetőleg a keresetlevél

9.P.20.863/2023/9/1.

mellékletét képező okiratok, így Egyedi Kölcsönszerződés, Üzletszabályzatok, elszámolás, Hirdetmény, felmondólevél, alperes 6. sorszámú ellenkérelme, felperes 9. sorszámú keresetváltoztatást tartalmazó irata és válaszirata, valamint annak mellékletei, az alperes erre benyújtott 10. sorszámú ellenkérelme, felperes 12. sorszámú válaszirata, a 16. sorszámú keresetváltoztatást tartalmazó irat és annak mellékletei, majd az eljárás kétszeri felfüggesztését követően 9.P.20.863/2023/5. sorszám alatt benyújtott előkészítő irat és keresetváltoztatás, valamint annak melléklete, alperesi 6. sorszámú ellenkérelem, valamint felperesi és alperesi képviselők 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe rögzített előadása alapján az alábbi

- [2] t é n y á l l á s t állapította meg:
- [3] Felperes jogelődje, a Lombard Finanzirozási Zrt., mint hitelező, illetőleg alperes, mint kölcsönbevevő között 2007. július 31. napján HIT2213607 számon CHF deviza alapú, Egyedi Kölcsönszerződés jött létre a VW (D) Passat 4 Motion Comfortline - forgalmi rendszámú - személygépkocsi finanszírozására.
- [4] A gépjármű bruttó vételára 4.300.000,- Ft volt, míg az alperes rendelkezésére álló saját rész összege: 2.000.000,- Ft. A kölcsön összege a szerződés 1.1 pontja szerint 2.300.000,- Ft volt. A gépjármű tervezett átadás-átvétel dátuma: 2007.08.14. A szerződés 6. pontjában a teljes hiteldíj mutatót (THM) felek 21,80 %-ban, míg a mértékadó devizanemet svájci frankban (CHF) határozták meg. Az Egyedi Kölcsönszerződés 8. pontja szerint a Kölcsönbevevő által választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási módja: Fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás (fix deviza konstrukció). A kamatváltozás I. és kamatváltozás II. árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztő részletek mellett – meghosszabbodik. A visszajáró kamatváltozás I.-t és kamatváltozás II.-t (árfolyamváltozás) a Hitelező visszautalja a Kölcsönbevevőnek.
- [5] Az egyedi szerződés 9. pontjában Felek megállapodtak, hogy a kölcsön összegét - 2.300.000,- Ft-ot - az alperes 120 havi részletben köteles megfizetni. A rendszeres törlesztőrészletek 120X43.056,- Ft. A törlesztőrészletek esedékessége: 2007.09.05., majd azt követően minden hónap 5. napja, az összes törlesztőrészlet forintban 5.166.720,- Ft volt.
- [6] Felek az egyedi szerződés 2. pontjában rögzítették, hogy az Egyedi Kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, a Lombard Finanzirozási Zrt. hitelezési tevékenységére vonatkozó Üzletszabályzata gépj.hit.tev.HIT/2006.05.31 tartalmazza.
- [7] A szerződés aláírásával alperes kijelentette, hogy az Egyedi Kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós és adásvételi szerződésben, valamint az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat magára nézve kötelezőnek ismerte el, az Üzletszabályzat átvételét a szerződés aláírásával nyugtázta.
- [8] A Kölcsönbevevő megbízta a Hitelezőt, hogy a kölcsön összegét az Üzletszabályzatban foglalt feltételek szerint közvetlenül a Szállítónak folyósítsa.

- [9] Az Egyedi Kölcsönszerződés biztosítékeként felek felperes javára vételi jogot alapítottak – opciós szerződéssel – a kölcsön fedezetéül szolgáló személygépkocsira. Az Egyedi Kölcsönszerződés létrejöttével egyidejűleg úgynevezett feltételhez kötött adásvételi szerződés is létrejött felek között.
- [10] A szintén 2007. július 31. napján kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv és gépjármű biztosítási adatlap tanúsága szerint a szállító, a HAVRÁN Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. a gépjárművet felperesnek átadta, ezen alkalommal integrált casco-biztosítást kötött.
- [11] A Lombard Finanszírozási Zrt. 2010. augusztus 31. napján beolvadással megszűnt, általános jogutódja a Lombard Pénzügyi és Lízing Zrt. lett, felperes jogelődje.
- [12] A kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a fent hivatkozottak alapján a HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat tartalmazta.
- [13] Az Üzletszabályzat I. pontja az Üzletszabályzatban alkalmazott fogalmak magyarázatát tartalmazza, amely 5. pontja szerint a kölcsönszerződés a Kölcsönbevevő és a Hitelező között az egyedi kölcsönszerződés aláírásával jön létre.
- [14] A 6. pont szerint a normál deviza konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevő a kamatváltozás I. és II.-t a Kölcsönbeadó Hirdetménye szerint köteles megfizetni.
- [15] A fix deviza konstrukció esetén (Üzletszabályzat 7. pont): Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevővel a kamatváltozás I. és II. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyam esemény. A 8. pont szerint futamidő: A kölcsön folyósításától az utolsó törlesztő részlet esedékességéig terjedő időtartam.
- [16] A 15.pont szerint a törlesztő részlet: Az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességekhez tartozó tőke- , valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.
- [17] A 17.pont tartalmaz rendelkezéseket a mértékadó devizanemre, a 17.e.) pont szerint, amennyiben a mértékadó devizanem nem forint és nem EURO, hanem egyéb deviza, úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR). A 22. pont tartalmazza az árfolyam fogalmát, miszerint a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam, míg a 23. pont a rendkívüli árfolyam esemény fogalmát. A 25. pont tartalmazza a kamatváltozásra vonatkozó rendelkezéseket, míg a 27. pont a teljes hiteldíj mutatót.
- [18] A 25. b.) pont szerint a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott különbözet: Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam/mértékadó árfolyam) -1).
- [19] Az Üzletszabályzat 27. pontja a teljes hiteldíj mutató meghatározását, míg a III.4.pont a kamat felszámítása képletét tartalmazza. A V.6. szerint, amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú

9.P.20.863/2023/9/1.

szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke EURO esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az EURO keresztárfolyamának változása.

- [20] A szerződés VIII. pontja a szerződésszegés jogkövetkezményeit tartalmazza, a VIII.1. pont a.) alpontja alapján a Hitelező jogosult a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani, amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségeit megszegi, így különösen, ha a Kölcsönbevevő első alkalommal 15 napot meghaladó fizetési késedelembe esik és a Hitelező által meghatározott póthatáridőben sem teljesít. A b.) pont szerint, ha a Kölcsönbevevő a második alkalommal is fizetési késedelembe esik, anélkül, hogy a Hitelező – akár az első alkalommal is – a teljesítésre írásbeli felszólítást küldene és póthatáridőt jelölne meg. A VIII.2. pont alapján a Kölcsönbevevő valamennyi esedékessé vált, meg nem fizetett tartozása után a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni a Hitelezőnek.
- [21] A szerződés XI. pontja tartalmazza a fix deviza konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket.
- [22] A felperesi társaság eljárási díjairól és költségeiről a perbeli időszakban a 2005. december 12. napjától hatályos Hirdetmény rendelkezett.
- [23] A szerződéskötéskor hatályos Üzletszabályzat a Szegedi Ítéltábla jogerős döntése, valamint törvényes előírások folytán utóbb módosításra került, a perbeli szerződés felmondásakor hatályos HITGd/2009.08.01. kódszámú üzletszabályzat első oldalán kiemelt preambulum I-III. részben jelzett módosítások beiktatására a felperest törvényi előírások kötelezték. A módosítás minden pénzügyi intézmény kötelezettsége volt, az az ügyfelekre nézve hátrányt nem jelentett. A jogszabályi előírásoknak megfelelően felperes az alperest az Üzletszabályzat módosításáról értesítette, illetőleg a módosított Üzletszabályzatokat felperes honlapján, illetőleg ügyfélszolgálatán elérhetővé tette.
- [24] Felek a perbeli szerződést 2009. március 4. és 2010. december 16. napján közös megegyezéssel módosították, a törlesztőrészlet megváltoztatásával alperes fizetési kötelezettsége átütemezésre került.
- [25] Alperes a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért felperes 2015. március 11. és 2015. április 8. napján figyelmeztető leveleket küldött azzal, hogy a figyelmeztető levél az aktuális lejárt tartozás összegét, illetőleg a fizetési határidőt, valamint a fizetés elmaradásának jogkövetkezményeire történt figyelmeztetést tartalmazta.
- [26] Perbeli kölcsönszerződés a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolással érintett volt, a törvényi elszámoló levelet, illetőleg mellékleteit a felperes tértivevényes levélként az alperesnek megküldte. Alperes az elszámolással szemben határidőben panasszal nem élt, erre tekintettel a 2014. évi XL. törvény 38. § (6) bekezdés a) pontja alapján az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

- [27] Tekintettel arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének felhívásra sem tett eleget az elmaradt törlesztőrészek vonatkozásában, felperes a szerződést 2015. június 1. napján 2015. június 24. napjára felmondta, amely felmondással a tartozás egy összegben esedékessé vált.
- [28] Felperes 2015. június 3. napján kelt levélben tájékoztatta alperest, hogy a perbeli szerződéssel kapcsolatban a különbözeti elszámolást 2015. február, március, április hónapok vonatkozásában elvégezte.
- [29] Tekintettel arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének nem tett eleget a felmondást követően sem, felperes 2015. június 24. napján kelt tértivevényes levéllel értesítette alperest a kölcsönszerződés megszüntetéséről.
- [30] A felmondással egyidejűleg a felperesi jogelőd élt vételi jogával, így alperes használati jogosultága a kölcsönszerződés tárgyát képező gépjármű vonatkozásában megszűnt, felperes felszólította a gépjármű átadására. Az alperes ezen kötelezettségének nem tett eleget, erre tekintettel a felperes a S.A.P. Követeléskezelő Zrt.-t, majd a DELTA ELIT DEBT Collection Agency Követelésbehajtó Kft.-t bízta meg, a gépjárművet azonban visszaszámaztatni nem tudták.
- [31] Alperes a felmondásig mindösszesen 4.328.182,- Ft összeget fizetett vissza.
- [32] Felperesi jogelőd 2015. szeptember 3. napján az alperessel elszámolt, majd felszólította az alperest a tartozás megfizetésére.
- [33] Figyelemmel arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének a továbbiakban sem tett eleget, felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte. Dr. Balogh Zsigmond István közjegyző 11048/Ü/30441/2019. szám alatt a fizetési meghagyást a HIT.2213607 szerződésből eredő 3.908.645,- Ft tőke, valamint 2018. június 20. napjától 2019. április 8. napjáig 53.045,- Ft késedelmi szerződéses kamat, illetőleg 3.671.117,- Ft után 2019. április 9. napjától járó késedelmi szerződéses kamat, ügyvédi munkadíj, illetőleg eljárási díj vonatkozásában kibocsátotta.
- [34] A fizetési meghagyással szemben az alperes ellentmondással élt, az elmondásában mind a követelés jogalapját, mind annak összecszerúságát vitatta.
- [35] Az alperesi ellentmondásra tekintettel az eljárás perré alakult.
- [36] Felperes elsődleges keresetében kérte az alperest kötelezni 3.908.645,- Ft tőke, 53.045,- Ft lejárt késedelmi kamat, 3.671.117,- Ft után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese % kamata, valamint a perköltség megfizetésére. A perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bek. a) pontja alapján kérte megállapítani.
- [37] Az érvényesíteni kívánt jog körében a felperes az 1959. évi IV. törvény (r. Ptk.) rendelkezéseire hivatkozott, azon belül is a Ptk. 523. § (1)-(2) bekezdésére, a Ptk. 198. § (1)

9.P.20.863/2023/9/1.

bekezdésére, 200. § (1), illetőleg 298. § a) pontjára, 318. § (1) bekezdésére, 319. § (1)-(2) bekezdésére, 321. § (1) bekezdésére, valamint a keresetlevél mellékleteként csatolt szerződés, valamint a szerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat, illetőleg Hirdetmény rendelkezéseire.

- [38] Hivatkozott arra, hogy a perbeli CHF deviza alapú, változó kamatozású kölcsönszerződés aláírásával az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a törlesztő részleteket az árfolyam-, kamatváltozással, illetve a szerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzatban és a Hirdetményekben meghatározott díjakkal együtt törleszti, azzal, hogy a szerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat IX.2. pontja és a Hirdetmény 6. pontja értelmében valamennyi esedékessé vált, meg nem fizetett tartozása után a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni.
- [39] Az alperes felszólítás ellenére sem tett eleget díjfizetési kötelezettségének, ezért a felperes a szerződést a Ptk. 298. § alapján szerződésszegés miatt 2015. június 24. napjára felmondta, amelyre tekintettel a szerződés megszűnt.
- [40] A Ptk. 298. § a) pontja alapján alperesnek szerződésszegés címén áll fenn tartozása a felperes irányába.
- [41] A felperes a szerződést a nem fizetésre tekintettel jogosult volt felmondani a Ptk. 321. § (1) bekezdése, illetőleg 325. § (1) bekezdés e) pontja alapján. A felmondás folytán a szerződés a jövőre nézve megszűnt.
- [42] Az alperesnek a felperesi felmondás folytán a szerződésből eredő lejárt tartozását (Üzletszabályzat X.3. pont a.) pont), a szerződésszegés folytán keletkezett többletköltségeket mint kárt (régii Ptk. 318. § (1) bekezdés és az Üzletszabályzat IX.2. pontja szerinti), késedelmi kamatot meg kell fizetnie a felperes részére. Felperes csatolta a keresetlevél mellékleteként az Egyedi Szerződést, Üzletszabályzatot, Hirdetményeket, felszólító é felmondó leveleket, valamint a DH törvény szerinti elszámolást, valamint kimutatást a felperesi követelésről, illetőleg alperesi befizetésekről.
- [43] Alperes 6. sorszámú, még jogi képviselő nélkül benyújtott ellenkérelmében a keresetet, mint alaptalant kérte elutasítani, hivatkozott a szerződés tisztességtelenségére, semmisségére és érvénytelenségére, azzal, hogy a felperesnek nem tartozik, tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződés felperesi jogelőd és alperes között érvényesen nem jött létre, illetőleg amennyiben létre is jött, úgy teljes egészében érvénytelen.
- [44] Hivatkozott a régi Ptk. 303. § (2) bek. c) pontjára és (3) bekezdésére, miszerint a jogosult késedelembe esése kizárja az adós késedelembe esését. Álláspontja szerint ebből az következik, hogy amennyiben a jogosult hibájából következett be a teljesítés lehetetlenülése, úgy a kötelezett szabadul a tartozása alól a régi Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján.
- [45] Hivatkozott az alperes arra, hogy felperes megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat vonatkozásában nem adott, kockázatteltáró nyilatkozatot nem készített.

- [46] Alperesi álláspont szerint a kölcsönszerződés nem felel meg sem a deviza alapú, sem a forint alapú kölcsönszerződésekkel szemben támasztott jogszabályi feltételeknek, ugyanis amennyiben deviza alapú kölcsönszerződésnek tekintendő a szerződés, úgy nincs meghatározva kirovó pénznemben a tőkeösszeg, az soha nem rögzült svájci frankban, a felperes valamennyi esedékes követelést, illetve alperesi teljesítést kizárólag forintban tartotta nyilván, svájci frank alapú elszámolást, kimutatást nem tudott csatolni, ugyanakkor a forint alapú szerződés feltételeinek sem felel meg a szerződés, hiszen a tőkeösszeg forintban történő meghatározásán kívül semmilyen további, forintszerződés esetén alkalmazandó rendelkezést nem tartalmaz sem a kamat, sem a THM meghatározása körében.
- [47] Hivatkozott a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára, miszerint a THM meghatározása nem felel meg e jogszabályhelyben foglaltaknak, az nem tartalmazza a THM számításánál figyelembe vett, illetve figyelembe nem vett költségeket, illetve annak becslését. Nem tartalmazza továbbá a kamatok éves százalékos mértékét, továbbá a felperes a devizaárfolyamból eredő követelését az Üzletszabályzat szerint kamatként tartotta nyilván. Hivatkozott a DH2 törvény 37. § (1) bekezdésére, miszerint az ezen jogszabályhely szerinti ellenkérelem előterjesztésére nem köteles, tekintettel arra, hogy az alapul fekvő szerződés teljes egészében érvénytelen.
- [48] Az alperes hivatkozott a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére, miszerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetőleg a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul, a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére hivatkozással állította, hogy a fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis, erre figyelemmel a felperes által a fogyasztói szerződésben alkalmazott szerződéses rendelkezés tisztességtelen, így az a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Utalt arra, hogy semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.
- [49] Alperes hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés sem a kamat mértékét, sem a THM számításánál figyelembe vett költségeket nem tartalmazza, az Üzletszabályzatban F/6. alatt hivatkozott 17. pont szerinti mértékadó kamatláb a svájci frank esetében az e pont szerint számítandó, előre meg nem határozható mértékű kamat. Ellentmondó rendelkezéseket tartalmaz az egyedi kölcsönszerződés 9. pontjában foglalt azon kitétel, mely szerint az összes törlesztőrészlet 5.166.720,- Ft és amely alapján meghatározta a folyósított és az összes törlesztendő részlet figyelembevételével felperes az éves százalékos kamat mértékét, csupán azt tartalmazza a 2007. július 31. napján kelt HIT2213607 számú egyedi szerződés, hogy a THM 21,80 %, a mértékadó devizanem a svájci frank, a törlesztő részletek száma 120 db. Mivel az egyedi kölcsönszerződésben foglalt rendelkezések, az abból számított kamatmérték nem egyezik meg az Üzletszabályzatban meghatározott mértékadó kamatláb összegével, ezért az e körben érvényes szerződéses kikötést megállapítani szintén nem lehet. Az egyedi kölcsönszerződésben és az Üzletszabályzatban rögzített feltételek szerint az ügyleti kamat nem került meghatározásra, az egyedi szerződés megkötésének idején hatályos Üzletszabályzat sem tartalmazza, erre a felperes a keresetlevelében sem tudott hivatkozni, a

9.P.20.863/2023/9/1.

szerződéskötés idején pedig nem volt érvényben Hirdetménye, illet csatolni nem tudott a periratokhoz a felperes.

- [50] Alperes hivatkozott a Ptk. 234. § (1) bekezdésére, miszerint a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, míg a 237. § (1) bekezdése alkalmazásával érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés szerint, ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja.
- [51] Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK. vélemény szerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, mely jogkövetkezményt a bíróságnak hivatalból is alkalmaznia kell az érvénytelenség további jogkövetkezményeit, mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján alkalmazza. E körben a jogkövetkezmények alkalmazására csak az általános eljárásjogi szabályok szerint a fél erre irányuló kérelme korlátai között kerülhet sor.
- [52] Alperes hivatkozott a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára, miszerint semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget. E körben utalt arra, hogy a DH2 törvényt álláspontja szerint hatályon kívül helyezte a C-118/2017. EUB ítélet, ezért a számszaki kimutatás az elszámolási törvény vonatkozásában megdőlt, mely alapján a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába foglaltakra tekintettel az árfolyamrés tisztességtelensége miatt a kölcsönszerződés a felek között semmis.
- [53] Alperes hivatkozott arra, hogy a „különbözeti elszámolás integrált CASCO-ra számított árfolyamváltás elszámolása” iratában foglaltak szerint tisztességtelenül a gépjármű biztosításához kapcsolódó CASCO díjakra is felszámolt árfolyamkülönbözetet, mely biztosítási szerződés nem a kölcsönszerződés része, illetve nem a felperes szolgáltatása körébe tartozik, azonban azt a 2011. szeptember előtti időszakra vonatkozóan is tisztességtelenül számolta fel a szerződéskötéstől.
- [54] Az alperesi álláspont szerint, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel is semmis, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát. A kölcsönszerződésnek egyfajta kirovó összege lehet, ez az a pénz, amelyben rögzül a mindenkori tartozás mértéke, ehhez viszonyítva kell számolni az adós teljesítését.
- [55] Alperesi álláspont szerint a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a tájékoztatási kötelezettség elmaradása miatt a szerződés a jóerkölsbe ütközés okán is semmis, tekintettel arra, hogy a szerződés nem tartalmaz a jogszabályoknak megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat körében. A bank külön íven szövegezett, az árfolyamkockázatra vonatkozó nyilatkozatot nem készített, nem jelölte meg annak korlátlan mértékét, így alperes alappal gondolhatta azt, hogy az árfolyamváltásnak van felső értékhatára.
- [56] Alperes álláspontja szerint nem külön aláíratlan iratokban, hanem a szerződésben kell a késedelmes teljesítés jogkövetkezményét feltüntetni, a Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ide értve a késedelmes

9.P.20.863/2023/9/1.

teljesítés jogkövetkezményét is, a jogszabály megsértése a Ptk. 200. § (2) bekezdés szerinti semmisséggel jár.

- [57] Alperes a követelés elévülésére és a felmondás érvénytelenségére is hivatkozott.
- [58] A követelés elévülése körében alperes az álláspontját nem fejtette ki, a felmondás körében arra hivatkozott, hogy a felmondás időpontjában a felmondó levélben megjelölt alperesi tartozás nem felelt meg a valóságnak, így a felmondás, tekintettel arra, hogy az nem tartalmazza azt a pontos összeget, amellyel az alperes a felperesnek a felmondás időpontjában tartozott, nem minősül érvényes felmondásnak, így az a hitelezőt meg nem illető kintlévőségi adatokat tartalmaz. A felmondás a régi Ptk. 321. § (1) bekezdésére figyelemmel jogszerű felmondásnak nem tekinthető.
- [59] A jogkövetkezmények alkalmazása körében utalt a régi Ptk. 239. § (2) bekezdésére, miszerint fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető. A C-118/17. EUB határozat szerint az, hogy bizonyos szerződési feltételeket jogszabály útján minősítettek tisztességtelennek és semmissnek, valamint azokat az adott szerződés érvényben tartása érdekében új szerződési feltételekkel helyettesítették, nem fejthet ki olyan hatást, amely gyengíti a fogyasztók számára biztosított védelmet.
- [60] Nem vitatta alperes, hogy a perbeli kölcsönszerződés a DH1. törvény 3. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés, a DH1. törvény 3. § (1) bekezdése szerinti árfolyamrész alkalmazására sor került a perbeli szerződésben, ezért ez a kikötés semmis, ezt a bíróságnak ki sem kell mondani, az alperesnek nem is kell bizonyítani a jelen perben. A DH1. törvény 3. § (1) bekezdése szerint a fogyasztói kölcsönszerződésben az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli. A C-118/17. döntés megszületéséig az annak fényében még nem értékelt 13/93. EKG. irányelv 6. cikke alapján értelmezett 3. § (2) bekezdés a DH1. törvénynek legalábbis nem kizárt, hogy járhatott olyan eredménnyel a jogalkalmazói mérlegelésben, hogy a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése alapján az árfolyamrész és a kiesett eladási és vételi árfolyam, mint semmis kikötés helyében a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányadó rendelkezés lép. Az alperes álláspontja szerint az árfolyamrész kiesésével mindkét érintett eladási és vételi árfolyam kiesik, így a szerződés alkalmazandó árfolyam nélkül marad, a szerződés nem teljesíthető árfolyam meghatározása nélkül. Alperes élni kívánt a C-118/17. döntés szerinti fogyasztóvédelmi jogi lehetőséggel, a megsemmisítéssel.
- [61] Felperes 9.P.20.842/2019/9. sorszámú keresetváltoztatást és válasziratot tartalmazó iratban az elsődleges keresetét akként módosította, hogy kérte, a bíróság peres felek között 2007. július 31. napján HIT2213607 számon létrejött egyedi kölcsönszerződést a megkötéséig visszaható

9.P.20.863/2023/9/1.

hatállyal nyilvánítása érvényessé, akként, hogy az induló ügyleti kamat éves, százalékos mértéke 19,89 %.

- [62] Kérte a felperes, hogy az ilyen módon érvényessé nyilvánított szerződés alapján az alperest a eredetileg előterjesztett keresetet tartalmazó iratnak megfelelően kötelezze a tőke, lejárt késedelmi kamat, illetőleg a jegybanki alapkamat kétszerese mértékű kamat, valamint a perköltség megfizetésére.
- [63] Az eredeti 1. sorszám alatt benyújtott keresetlevélben írtakat a kereset jogalapja körében annyiban egészítette ki, hogy hivatkozott a Ptk. 523. § (1)-(2) bekezdésére, illetőleg Ptk. 237. § (2) bekezdésén túl a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2010. (VI. 28.) PK. vélemény 5. pontjára, miszerint, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt, a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja. A szerződés érvényessé nyilvánítása egyenragú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával, ha mindkettő alkalmazható lenne akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza. A 6/2013. PJE. határozat 4. pontjára utalással a felperes hivatkozott arra, hogy a bíróságnak a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie, amennyiben az érvénytelenségi ok kiküszöbölhető.
- [64] Hivatkozott a bírói gyakorlatra, miszerint a kötelem nem csak akkor tekinthető meghatározottnak, ha azt pontosan,összszerszerűen vagy százalékos formában adták meg, hanem akkor is, ha annak számítási módját meghatározták a felek, így az utóbb a behelyettesíthető értékkel meghatározható. A jelen perbeli esetben nem a felek kamatban történő megállapodására vonatkozó ügyleti akaratot kell pótolni, hanem az összszerszerűen (nominálisan) kifejezett kamatból kell meghatározni a kamatot százalékos formában, hiszen a perbeli kölcsönszerződés a teljes futamidőre kiszámított ügyleti kamatot az összes törlesztőrészlet, valamint a kölcsönösszeg megjelölésével tartalmazza, azonban azt éves lebontásban százalékosan nem, amelynek következtében a szerződés ügyleti kamatra vonatkozó részének formai semmisségéről van szó, amely érvénytelenségi oka a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján kiküszöbölhető.
- [65] Hivatkozott arra, hogy a 2014. évi XL. törvény 38. § (6) bekezdés a) pontja alapján a felek közötti törvényi elszámolás felülvizsgált. A felülvizsgált elszámolás pedig a keresetváltoztatás szerinti érvényessé nyilvánítás iránti kérelemmel összhangban tartalmazza az induló ügyleti kamat százalékos mértékét.
- [66] A felperesi jogelőd az egyedi kölcsönszerződés alapján kölcsönbevevő részére 2.300.000,- Ft pénzkölcsönt nyújtott, a törlesztőrészletek teljes összegét a felek 5.166.720,- Ft-ban határozták meg. A kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat tartalmazza, amely a felek közötti kölcsönszerződés részévé vált. A felek a régi Ptk. 205. § (2) bekezdése alapján a lényeges, valamint bármelyikőjük által lényegesnek minősített kérdésekben megállapodtak, így a szerződés létrejött. Mivel visszterhes szerződésről van szó a szolgáltatás és ellenszolgáltatás meghatározása megtörtént a régi Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján. A szerződés rendelkezései az egyedi szerződés, az Üzletszabályzat és a Hirdetmény

rendelkezéseit figyelembevéve megállapíthatóak. Hivatkozott arra, hogy az alperes által fizetendő ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott induló mértéke, azaz a törlesztőrészek összege meghaladja a kölcsön összegét, ez pedig igazolja az ügyleti kamatban való megállapodást. A Ptk. 523. § (2) bekezdése szerint az ügyleti kamatot a pénzintézetek pénzhasznaleti díjként számítják fel. A kamat kifejezhető pénzösszegben és kamatláb formájában is. Hivatkozott e körben az Üzletszabályzat I.15 pontjára, miszerint a törlesztőrészlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke, valamint kamattörlesztési kötelezettség együttes összege. Amennyiben a törlesztőrészlet összegéből kivonjuk a tőkét, úgy megkapjuk az ügyleti kamatot, mely alapján az ügyleti kamat éves induló százalékos mértéke is megállapítható, ugyanis a kamatszámítás módját és annak elemeit az Üzletszabályzat további rendelkezései tartalmazzák. Az Üzletszabályzat I.15., 16.,18.c, 25.a pontjai konkrétan meghatározták a törlesztőrészlet, a kamat, a mértékadó kamatláb és kamatváltozás fogalmát, míg a IV.4. a kamatszámítás módját. Az Üzletszabályzat I.15. pontja tartalmazza, hogy a törlesztőrészek tőke és kamatrészből állnak, a kölcsönszerződés pedig egyértelműen tartalmazza a pénzkölcsön tőkeösszegét (2.300.000,- Ft), valamint az összes törlesztőrészlet összegét (5.166.720,- Ft), így a kamatösszeg kiszámítható az összes törlesztőrészletből levonva a kölcsön tőkeösszeget, azaz a szerződésben egyértelműen meghatározásra került a kamat összege a teljes futamidőre 2.866.720,- Ft összegben. A kölcsönszerződés, illetőleg a 9. sorszámú irathoz F/30. szám alatt csatolt ügyleti kamat kalkuláció alapján, amely tartalmazza az ügyleti kamat százalékos értékének kimutatását $120 \text{ hónap} \times 43.056,- \text{ Ft} = 5.166.720,- \text{ Ft}$ összes törlesztőrészlet összege: $5.166.720 \text{ Ft} - 2.300.000,- \text{ Ft}$ (kölcsön összege) = $2.866.720,- \text{ Ft}$ az összes kamattörlesztés. A perbeli esetben tehát nem a felek kamatban történő megállapodására vonatkozó ügyleti akaratát kell pótolni, hanem az összegszerűen (nominálisan) kifejezett kamatból kell kifejezni a kamatot százalékos formában. Az F/30. szám alatti kalkulációban kimutatott ügyleti kamat mértéke helyességének igazolására példán keresztül is levezetésre került a felperes részéről oly módon, hogy az átrendezett képletbe a kalkuláció egy, illetve kettő törlesztőrészlet sorában szereplő adatok behelyettesítésével 19,89 %-os ügyleti kamatmérték jön ki

- [67] A szerződés érvényessé nyilvánításával kapcsolatos érvelése körében utalt a felperes a Ptk. 237. § (2) bekezdésére, miszerint az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka megszüntethető. E körben a BH1995.275 számú eseti döntést hívta fel, miszerint a bíróságnak azt kell elsősorban vizsgálnia, hogy van-e lehetősége a szerződés érvényessé tételére és amennyiben ennek a feltételei fennállnak, a szerződés hibáját orvosolni kell.
- [68] A Legfelsőbb Bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK. véleményében az eredeti állapot helyreállítását és az érvénytelenség okának a kiküszöbölését egyenragú jogkövetkezménnyé teszi. A felperesi álláspont szerint a bíróságnak elsősorban azt kell vizsgálnia, hogy van-e mód a szerződés érvényessé tételére és amennyiben ennek jogi feltételei fennállnak, lehetőség szerint a szerződés hibáját orvosolnia kell. A felperes számos, a Szegedi Törvényszék által hozott ítéletre hivatkozott, amely azonban jelen bíróságot nem köti.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [69] Tekintettel arra, hogy felek a kamatban összezszerűen megállapodtak, így nincs akadálya a szerződés érvényessé nyilvánításának.
- [70] Hivatkozott a felperes az érvényessé nyilvánítás körében arra is, hogy az eredeti állapot – a teljes gépjármű adásvételre kiterjedő – helyreállítása lehetetlen és a felperes az eredeti állapot helyreállításának jogkövetkezménye alkalmazása ellen kifejezetten tiltakozott.
- [71] Az árfolyamkockázatról történő tájékoztatás megfelelése vonatkozásában a felperes a Kúria 6/2013. PJE. 2. pontjában foglaltakra hivatkozott, miszerint a deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, a szerződési terheknek a szerződés megkötését követő – előre nem látható – egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető. A Kúria 2/2014. PJE. határozat 1. pontjára hivatkozással utalt arra, hogy az árfolyamkockázatot – kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt értékelhető.
- [72] Felperes állítása szerint jelen perbeli esetben peres felek a szerződés devizanemére vonatkozó kikötést egyedileg megtárgyalták. E rendelkezés tisztességtelensége a fent hivatkozott PJE határozat szerint csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ezen tény a fogyasztónak, vagyis alperesnek kell bizonyítania.
- [73] Utalt felperes a 6/2013. PJE tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos indokolására, miszerint az nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző. Hivatkozott a régi Ptk. 200. § (2) bekezdésére, illetőleg a Hpt. 203. § (6) bekezdésére, amely szerint a Hpt. 203. § (6) bekezdésében foglaltak esetleges sérelme nem okozza a szerződés érvénytelenségét, figyelemmel arra, hogy az nem jogszabályba ütköző.
- [74] Az árfolyamkockázat alperes általi viselése nem vitathatóan korlátlanul az alperest terheli, az árfolyamkorlátozásból adódó fizetési kötelezettségre vonatkozóan az alperes a kockázatokról a tájékoztatást megkapta. A tájékoztatási kötelezettség teljesítésének vizsgálata során hivatkozott a tájékoztató brossúrákra, a finanszírozási kérelem és tájékoztató ajánlat elnevezésű okiratokra, az egyedi kölcsönszerződésre, illetőleg az Üzletszabályzat rendelkezéseire, miszerint ezeket együttesen, egybevetve kell vizsgálni. Ezekből az

alperesnek valós lehetősége volt a kockázatot megismerni, esetlegesen jogi, pénzügyi ismeretekkel rendelkező szakemberrel konzultálni.

- [75] Az egyedi kölcsönszerződésben alperes kiválasztotta a mértékadó devizanemek, valamint az árfolyamváltás elszámolási módját, a havi fix deviza konstrukciót választotta. Ez már egyértelműen utal az alperest terhelő árfolyamváltásból eredő fizetési kötelezettségre, míg az Üzletszabályzat I.7., I.17., I.22., I.24., I.25.b., V.2., V.6. és XI. fejezet is egyértelműen utal az árfolyamváltásból eredő fizetési kötelezettségre, amelyet a felperes vállalt, illetőleg ezen iratok egybevetésével egyértelmű volt, hogy a kockázatvállalásnak nincsen felső határa.
- [76] A felperes e körben több törvényszéki jogerős határozatra hivatkozott, amelyet a felperesi jogelőd társaság Üzletszabályzatával, illetőleg egyedi szerződéseivel összefüggésben állapítottak meg bíróságnak, vagyis, hogy az alperes a kockázatokról a tájékoztatást megkapta, az árfolyamkockázat korlátozás nélkül alperest terhelő volta világos és érthető volt a szerződéses rendelkezések alapján. A perbeli szerződés és Üzletszabályzat árfolyamváltásra vonatkozó rendelkezései egyértelműen és világosan tartalmazták az alperes árfolyamkockázattal kapcsolatos fizetési kötelezettségét.
- [77] Alperes árfolyamrés tisztességtelenségére vonatkozó kikötése során utalt a 2014. évi XL. törvény rendelkezésire, amely szerint az elszámolást a felperes lefolytatta, így az a 2014. évi XL. törvény 37/A. §-a alapján is irányadó.
- [78] A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja körében (szerződés tárgya) a felperes hivatkozott a 6/2013. PJE, a 4/2012. számú gazdasági elvi határozatra, illetőleg a Kúria több eseti döntésére, miszerint a deviza alapú szerződés révén a folyósított összeget és a tartozás összegét nem kellett svájci frankban meghatározni a szerződésben. Az egyedi szerződés és az elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat egyértelműen meghatározza a tőketartozás összegét, a törlesztő részletek összegét, azok számát és azt is, hogy a kölcsönbevevő alperest pontosan milyen, a mértékadó devizanem aktuális árfolyamától függő visszafizetési kötelezettség terheli.
- [79] A Hpt. 2013. § (1) bekezdés b) pontja - THM - körében a felperes utalt arra, hogy a szerződés tartalmazza a THM százalékban kifejezett mértékét, így a szerződés a hivatkozott jogszabályi előírásoknak (Hpt. 212. § (1) bek., (3) bek.) eleget tesz, illetőleg megfelel a szerződés megkötésekor hatályos 41/1997. (III.5.) Korm. rendeletben foglaltaknak, ahogy erre a perben hatályos Üzletszabályzat I.27. pontja is utal.
- [80] A fenti jogszabályhelyek, illetőleg a Kúria Gfv.VII.30.341/2014/5. határozata alapján a felperes hivatkozott arra, hogy a THM esetleges téves számításra alapuló feltüntetése sem eredményezne semmisséget, ugyanis a Hpt. 213. § (1) bek. b) pontja szempontjából kizárólag annak van jelentősége, hogy a THM-et a szerződés tartalmazza-e vagy sem.
- [81] A Hpt. 213. § (1) bek. c) pontjára történő alperesi hivatkozással kapcsolatban utalt a Hpt. 210. § (1) bekezdésére, miszerint a felek a perbeli kölcsönszerződést csak írásban köthették meg érvényesen. Az írásbeliség, mint alakí követelmény teljesüléséhez elegendő volt az egyszerű okirati forma. A perbeli szerződés nem vitathatóan felek írásba foglalták, hiszen az

9.P.20.863/2023/9/1.

egyedi kölcsönszerződés, valamint az Üzletszabályzat papírra nyomtatott formában leírásra került, azaz a nyilatkozatok, a szerződés tartalma maradandóan, visszavonhatatlanul rögzítésre került, az tartalmazza a felek megnevezését, a szerződés lényeges tartalmát, a felek aláírását, erre tekintettel az írásbeliség követelményének megfelelt.

- [82] Alperes, illetőleg felperes a szerződést a HAVRÁN Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. közreműködésével kötötte meg, lehetősége volt az Üzletszabályzat 1.28. pontja értelmében a felperesnek szerződéses partnernek megbízást adni, a kölcsönszerződést a felperes képviselőjében eljárva a kereskedő részéről Bagi Péter aláírta, aki a felperes megbízottjaként járt el.
- [83] Az Üzletszabályzattal összefüggésben a felperes hivatkozott arra, hogy a HIT/2006.05.31. kódszámú Üzletszabályzat peres felek közötti kölcsönszerződés részévé vált a Ptk. 200. § (1) bekezdése, illetőleg Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A felperes az alperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt elismerő nyilatkozatával igazolta az Általános Szerződési Feltételek megismerését, mindezek alapján az Üzletszabályzat minden kétséget kizáróan a perbeli szerződés részévé vált.
- [84] Alperes a szerződés aláírásával kötelezettséget vállalt arra, hogy a folyósított összeget kamataival, az árfolyamváltozással, illetve a szerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzatban és Hirdetményben meghatározott díjakkal együtt törleszti.
- [85] Alperes elévülési kifogására felperes hivatkozott arra, hogy az alperes részére figyelmeztető leveleket küldött 2015. március 11. és 2015. április 8. napján, póthatáridő megjelölésével, illetőleg a szerződés a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolással érintett volt, a felperes jóváírta az elszámolás eredményeképpen kimutatott 179.073,- Ft-os tisztességtelenül felszámított összeget az alperesi tartozásból. A 2015. április 20. napján kelt törvényi elszámoló levelet F/16. szám alatt csatolta az átvételt igazoló tértivevénnyel együtt.
- [86] Felperes álláspontja szerint a régi Ptk. 326. § (1) bekezdése, illetőleg 327. §. (1) bekezdése alapján a követelés nem évült el, tekintettel arra, hogy a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás az elévülést megszakította, majd ezt követően az elévülés újból megkezdődött, az elévülési időn belül fizetési meghagyás kibocsátását kérte.
- [87] Felperes a felmondás jogszerűségével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a felmondás az Üzletszabályzat szerződésszegés jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezése alapján történt, tekintettel arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének sem a szerződésben megjelölt határidőre, sem a figyelmeztető levélben megjelölt póthatáridőben nem tett eleget.
- [88] A fizetési felszólítások tényét alperes nem vitatta, így a szerződésszegéssel tisztában volt.
- [89] A felmondó levél egyértelmű, hogy a felmondásra a törlesztőrészlet fizetését érintő késedelem miatt került sor, ami a szerződéshez tartozó Üzletszabályzat szerint felmondási ok, azaz a felmondás a szerződésen alapult. Ezt a lehetőséget a Ptk. is biztosítja. A régi Ptk. 321. §

9.P.20.863/2023/9/1.

alapján a felperes nem volt köteles a felmondási ok pontos megjelölésére, tekintettel arra, mert a szerződés felmondására azért került sor, mert alperes fizetési kötelezettségének felszólítás ellenére nem tett eleget, a felszólító levelek pedig tartalmazták az addig esedékes tartozás számszaki levezetését is.

- [90] Alperes vitatására az összegerszerűség körében felperes arra hivatkozott, hogy a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolással a perbeli szerződés érintett volt, az elszámolás a 2014. évi XL. törvény 38. § (6) bek. a) pontja alapján felülvizsgált, aminek következtében az abban foglaltak vitatására az alperes a hivatkozott törvény 29. §-a, valamint 37/A. § (1) bekezdése alapján, más polgári eljárásban így jelen eljárásban sem jogosult. A felperesi álláspont szerint a felperesi társaság alperessel szemben követelésének összegerszerűsége csak a törvényi elszámolás megtörténtét követően teljesített befizetéseket, illetve terheléseket illetően vitatható az azt megelőzően esedékessé vált követeléseket illetően nem képezheti vizsgálat tárgyát. Felperes megjelölte az összegerszerűség tekintetében az egyes tételek jogcímét, azok alapját képező Üzletszabályzati és Hirdetményi pontokat, illetőleg okirati bizonyítékokat csatolt.
- [91] Felperes 16. sorszámú keresetváltozatást tartalmazó iratban másodlagosan, amennyiben a bíróság azt állapítaná meg, hogy az alperesnek tudnia kellett, hogy terheli az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség, de nem volt tisztában azzal, hogy ez milyen mértékben, milyen nagyságban fogja befolyásolni a fizetési kötelezettsége teljesítését, úgy kérte, hogy a bíróság a perbeli kölcsönszerződést forint alapú szerződésként a megkötéséig visszaható hatállyal nyilvánítsa érvényessé és az alperest kötelezze 2.442.215,- Ft tőke, valamint ezen összeg után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alap kétszerese % kamata, valamint a perköltség megfizetésére.
- [92] Felperes fenntartotta az elsődleges kereseti kérelme vonatkozásában azon érvelését, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megtörtént. Annak meghatározása, hogy a fogyasztó milyen mértékű árfolyamkockázat viselésére köteles, a bírói mérlegelés tárgya. Tekintettel arra, hogy a jelentős egyenlőtlenség mindig csak a konkrét szerződés tekintetében vizsgálható, szükség esetén szakértő bevonásával, ezzel kapcsolatban kérte figyelembe venni, hogy tájékoztatás hiányában vagy nem megfelelő tájékoztatás mellett is az átlagos fogyasztónak tudnia kellett, miszerint az árfolyam akár rá nézve kedvezőtlen irányban is változhat, különösen, ha csak annak mértékéről nem kapott megfelelő tájékoztatást. A fentiek figyelembevételével a kalkuláció elvégzése során egyrészt meg kell határozni a fenti megállapítások során nevesített előnyöket (alacsonyabb kamat), másrészt a fogyasztót ért hátrányokat (árfolyamváltozásból eredő többletfizetési kötelezettség), hiszen ezek ismeretében állapítható meg, hogy a fogyasztó hátrányára bekövetkezett egyenlőtlenség konkrétan (összegerszerűen) milyen mértékű.
- [93] A felperes ezen mérlegelést akként kérte elvégezni, hogy egyrészt kérte a deviza alapú szerződés alacsonyabb kamatmértéke által nyújtott előnyök meghatározását, amely számításai szerint 1.058.040,- Ft, illetőleg kérte az árfolyamváltozásból eredő többletfizetési kötelezettség miatt elszenvedett veszteség (hátrány) meghatározását, amely számításai szerint 2.577.515,- Ft. Fentiekre figyelemmel a felperesi követelés az elsődleges kereseti kérelemhez

9.P.20.863/2023/9/1.

képest 3.961.690,- Ft-ról 2.442.215,- Ft-ra csökken. E körben F/64., illetőleg 65. szám alatt csatolta a felperes számszaki kimutatását.

- [94] A bíróság ezt követően az eljárást az Európai Unió Bírósága előtt C-609/19. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás, illetőleg az Európai Unió Bírósága előtt C-932/19. sorszámú folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette. A Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf.20.437/2020/3. sorszámú határozatával az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, mellőzte az eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést az Európai Unió Bírósága előtt C-609/19. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárásra vonatkozóan.
- [95] A felfüggesztés után az eljárás P.21.345/2021. szám alatt folytatódott, majd a bíróság az eljárást ismételten felfüggesztette az Európai Unió Bírósága előtt C-705/2021. szám alatt folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, mely végzést a Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Pkf.20.361/2022/3. sorszámú végzésével helyben hagyott.
- [96] Felfüggesztés után az eljárás ismételten 9.P.20.863/2023. szám alatt volt folyamatban, amely eljárásban a felperes 5. sorszámú iratban ismételten keresetváltogatást tartalmazó iratot terjesztett elő a C-705/21. számú EUB döntésre tekintettel. A felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelme fenntartása mellett harmadlagosan, arra az esetre, amennyiben a bíróság az elsődleges, másodlagos kereseti kérelmének nem adna helyt, a Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2., illetőleg Gfv.VI.30.205/2023/2. elvi döntései figyelembe vételével kérte a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján, azzal, hogy az induló ügyleti kamat mértéke 19,89 % és a szerződés többi – nem tisztességtelen – feltételének érintetlenül hagyásával az árfolyamkockázat nem a fogyasztót terheli. Az így érvényessé nyilvánított kölcsönszerződés alapján kérte az alperest a régi Ptk. 298. § a) pontja, illetőleg régi Ptk. 523. § (1) bekezdése, valamint a Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. számú és Gfv.VI.30.205/2023/2. számú elvi döntései alapján határozott idejű, lejárt kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetése jogcímén 1.503.247,- Ft tőke, 2018. november 5. napjától 2019. április 8. napjáig 20.537,- Ft lejárt késedelmi kamat, valamint 1.503.747,- Ft tőkeösszeg után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat, valamint az eljárás során felmerült valamennyi perköltség megfizetésére.
- [97] A C-705/2021. számú EUB döntésre tekintettel a felperes hivatkozott arra, hogy az ítélet a VB Jármű Pénzügyi Lízing Zrt. fogyasztóval kötött finanszírozási szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye tárgyában folyamatban levő perben feltett kérdésekről határozott, míg jelen peres eljárásban felperes a jogelőd Lombard Lízing Zrt. által kötött finanszírozási szerződésből eredően érvényesít igényt, erre tekintettel a C-705/21. számú EUB ítélet nem jelenthet kötelező erejű iránymutatást a nemzeti bíróságok ítélkezésére.
- [98] A felperes ismételten hivatkozott a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi határozatának 1.2. pontjára, illetőleg a C-26/13. számú EUB ítélet alapján született 2/2014. Polgári Jogegységi határozatra.

- [99] A C-51/17. számú EUB ítélet értelmében, egyezően a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában, illetőleg a 2/2014. PJE határozat 1. pontjának első bekezdésében kifejtett állásponttal, az árfolyamkockázat fennállása, annak fogyasztó általi viselése a deviza alapú kölcsönszerződés jellegadó sajátossága. A bíróság a szerződés árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó rendelkezései tisztességtelenségét megállapíthatja, azonban a deviza alapú szerződés az árfolyamkockázat adósra hárítása miatt nem minősülhet érvénytelennek, tisztességtelenség alapvetően.
- [100] A jogkövetkezmények tekintetében hivatkozott a az 1/2020. (VI. 28.) PK. vélemény 2. pontjára, az érvénytelenség általános jogkövetkezményeire, a 6/2013. Polgári Jogegységi határozat 4. pontjára, miszerint ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg, a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie, illetőleg a 2014. évi XL. törvény (DH2. törvény 37. § (1) bekezdésére), amely szerint a fél a bíróságtól az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé, vagy határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának az alkalmazását kérheti. E rendelkezésből következően, összhangban az ügylet irreverzibilis jellegével az eredeti állapot helyreállítása, mint érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása kizárt.
- [101] Hivatkozott felperes az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ügyben hozott ítéletére, miszerint a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése megfelel a 93/13. irányelv 6. cikk (1) bekezdésének (82. pont). Hivatkozott továbbá az Európai Unió Bírósága C-51/17. ítélet [60] és [61] bekezdésére, valamint a C-118/17. számú ítélet [51] bekezdésére, amely megerősítette a C-26/13. ítélet [81] és [82] bekezdésében foglaltakat, azaz a megbomlott egyensúly helyreállításával a szerződés fenntartására irányuló elsődleges célkitűzést. Ugyanezen ítélkezési gyakorlatot támasztja alá a C-269/19. számú ítélet. Hivatkozott az EUB C-19/20. számú ítélet [84] pontjára, amely azt is megállapította, hogy a 93/13. irányelv 6. cikk (1) bekezdésének második tagmondata nem határozza meg a szerződés tisztességtelen feltételek nélküli fennmaradásának lehetőségét szabályozó kritériumokat, hanem a nemzeti jogrendre bízta, hogy azokat az UNIOS jog tiszteletben tartása mellett állapítsák meg, így tehát a tagállamok feladata, hogy a nemzeti jogukban meghatározzák a szerződési feltételek tisztességtelen jellege megállapításának és e megállapítás konkrét joghatásai érvényesülésének módját.
- [102] A C-705/21. számú ítélet 49. pontját idézve, hivatkozott arra, hogy a bíróság hatásköre nem terjeszkedhet túl azon a mértéken, amely feltétlenül szükséges a szerződő felek közötti szerződéses egyensúly helyreállításához. A felperesi álláspont szerint a kiindulópont az, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés olyan önálló szerződéstípus, amelynek az árfolyamkockázat viselését korlátozás nélkül a fogyasztóra telepítő rendelkezése a szerződés elsődleges tárgyát, a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősül, az árfolyamkockázatot pedig a kedvezőbb kamatmérték ellensúlyozza (2/2014. PJE határozat 1. pont, 6/2013. PJE határozat 1 és 2. pont). A szerződés érvényessé nyilvánítása során az EUB C-118/17. és C-472/20. számú ítéleteiben kifejtettekre figyelemmel a fogyasztót olyan ténybeli és jogi helyzetbe kell hozni, mint amilyenben a tisztességtelen szerződési feltétel hiányában akkor lett volna, ha a tisztességtelen feltétel soha nem létezett volna, ez azonban nem jelenti azt, hogy a fogyasztó teljes mértékben szabadul, szabadulhat az árfolyamkockázat viselésének a kötelezettsége alól.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [103] A felperes hivatkozott a Kúria 2023. május 22. napján kelt Gfv.VI.30.206/2023/2. sorszámú elvi döntésében foglalt elszámolási módszertannal összefüggésben [83] bekezdés arra, hogy a fogyasztók szerződésszegése miatt megszüntetett szerződések esetén az árfolyamkockázat fogyasztóra terhelése nélküli elszámolás eredményétől függően lehet állást foglalni a felmondás kötelemszüntető hatásától. Ha pedig az újraszámítás eredményeként a felmondás jogellenessége állapítható meg, akkor attól függően kell eljárni, hogy időközben a szerződés eredeti futamideje letelt-e, az eredeti futamidő időközbeni letelte esetén az esetlegesen fennmaradt tartozás összegéből le kell vonni az árfolyamkockázat címén felszámított összeget. Ha pedig a felmondás jogellenes és az eredeti futamidő még nem járt le, teljesítésként el kell számolni a fogyasztó javára a jogellenesen felszámított összeget a jövőbeni törlesztőrészek összegét pedig újra kell kalkulálni.
- [104] Hivatkozott továbbá felperes a Kúria 2023. július 3. napján kelt Gfv.VI.30.205/2023/2. számú határozatára, figyelemmel a C-520/21. számú EUB döntésre, amely a fent hivatkozott elvi döntésében foglaltakkal megegyező elszámolás alkalmazását tartotta megfelelőnek.
- [105] Felperes a 9.P.20.863/2023/5. sorszámú előkészítő irathoz csatolta az ennek megfelelően elkészített elszámolást.
- [106] Alperes 9.P.20.863/2023/6. sorszámú előkészítő iratában kérte a felperes harmadlagos kereseti kérelmének elutasítását, nem fogadta el az annak mellékleteként csatolt számítást, illetőleg követelést. Fenntartotta korábbi álláspontját a Hpt. 213. § (1) bek. a), b), c) pontjára hivatkozás körében. Ismételten hivatkozott arra, hogy az EUB ítéletek értelmében a szerződés az árfolyamrés és kamatemelés tisztességtelensége okán, valamint a tájékoztatásra vonatkozó feltételrendszer megfeleltethetősége miatt semmis. Előkészítő iratában hivatkozott a tisztességtelen késedelmi kamatra, illetőleg számos EUB határozatra a tisztességtelenség mércéje megállapításához, illetőleg arra, hogy a tisztességtelen feltétel nem pótolható, valamint az érvénytelenség jogkövetkezményeiről az EU jogban.
- [107] Alperes a 6. sorszámú előkészítő iratban jogkövetkezményként elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását kérte, míg a 8.sz.tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatában nem zárkózott el attól, hogy a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítsa, azzal, hogy a szerződéskötéskor folyósított összeg alapulvételével a szerződést kamatmentesen nyilvánítsa hatályossá.
- [108] Felperes a hatályossá nyilvánítástól teljes egészében elzárkózott, az érvényessé nyilvánítás, mint jogkövetkezmény alkalmazását kérte.
- [109] Felperes keresete az alábbiak szerint megalapozatlan:
- [110] A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. § (1) bekezdése, illetőleg 5. § (1) bekezdése alapján a perben az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [111] Tekintettel az alperes elévülési kifogására, a bíróságnak először az elévülés kérdésében kellett állást foglalnia. A régi Ptk. 326. § (1) bekezdése értelmében az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.
- [112] A régi Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik.
- [113] A régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása – ideértve az egyezséget is –, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. A (2) bekezdés szerint az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik.
- [114] A felperes alperes részére 2015. március 11. napján és 2015. április 8. napján figyelmeztető leveleket küldött, majd 2015. április 20. napján a törvényi elszámoló levelet, amely iratok tértivevényeit is csatolta. Csatolta továbbá a felperes a 2015. június 1. napján kelt 2015. június 24. napjára szóló felmondást tartalmazó levelet, illetőleg annak tértivevényét.
- [115] Felperes 2015. szeptember 3. napján alperessel elszámolt, illetőleg felszólította az alperest a teljesítésre.
- [116] Fentiekre tekintettel az öt éves elévülési idő nem telt el, majd ezen időpontban újra kezdődött, míg felperes szintén az öt éves elévülési időn belül 2019. április 11. napján fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, amely az elévülést ismételtelen megszakította, így az alperes elévülési kifogása alaptalan.
- [117] A Ptk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.
- [118] A Ptk. 201. § (1) bekezdése szerint a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik – ellenszolgáltatás jár.
- [119] A Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint, kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A (2) bekezdés szerint, ha a hitelező pénzüintézet, – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).
- [120] Felek között a kölcsönszerződés 2007. július 31. napján jött létre.
- [121] A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. törvény) alapján a perbeli kölcsönszerződés ezen törvény hatálya alá tartozik.
- [122] A DH1. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. A

9.P.20.863/2023/9/1.

törvény 2014. július 26. napján lépett hatályba. Fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a törvény rendelkezése alapján a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha annak részévé a 3. § (1) bekezdése vagy a 4. § (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel vált.

- [123] A 3. § (1) bekezdése szerint a fogyasztói kölcsönszerződésben – az egyedileg megtárgyalta szerződési feltétel kivételével – semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.
- [124] Felperesi jogelőd és alperes között a fenti időpontban devizaszerződés jött létre. Alperes az egyedi kölcsönszerződés aláírásával nyilatkozott arról is, hogy az Üzletszabályzat rendelkezéseit elfogadta.
- [125] A deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári Jogegységi határozat 1. pontja meghatározza, hogy a deviza alapú hitelkölcsön és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések, a III. pont rögzíti, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések elterjedésekor jogszabály nem határozta meg a deviza alapú kölcsön fogalmát, ugyanakkor a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíjmutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (THM 1. rendelet) 11/B. §-ában és 13. §-ában a fogalom meghatározása nélkül a THM kiszámításával összefüggésben megtalálhatók voltak a jogintézményre vonatkozó szabályok.
- [126] A deviza alapú kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönvevő szándéka arra irányult, hogy forintban jusson a kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, a kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forint kölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen, ezen elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, amelynek alapjául a Ptk. 231. §-ának szabályai szolgáltak. Devizakölcsön az, ahol a pénztartozás kirovó pénzneme nem forint, jogszabályi tilalom hiányában a felek szabadon határozhatják meg a kirovó pénznemet, a deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a tartozás devizában van meghatározva, ugyanakkor a hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az adós pedig forintban köteles törleszteni, tehát mind a hitelező, mind az adós a devizában kirótt pénztartozást forintban rója le.
- [127] A Ptk. 231. § (2) bekezdése szerint, más pénznemben vagy aranyban meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével kell átszámítani.
- [128] A deviza alapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és törlesztésére pedig forintban kerül sor.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [129] A Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződés: az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti.
- [130] A különmemű árfolyamok alkalmazása miatti érvénytelenségi okot a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1.) rendelkezései orvosoltak, a felperes az elszámolást el is végezte, amely ellen alperes panaszt nem nyújtott be, így az felülvizsgáltként minősül, így alperes árfolyamrésre vonatkozó hivatkozását a bíróság nem vizsgálta.
- [131] A Ptk. 209. § (1) bekezdés szerint, tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A (2) bekezdés alapján a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. A (3) bekezdés szerint külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni. Az (5) bekezdés szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.
- [132] A 209/A. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja. A (2) bekezdés szerint fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.
- [133] A Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján a semmis szerződés érvénytelenségére – ha a törvény kivételt nem tesz – bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.
- [134] A szerződés megkötésekor hatályos 1996. évi CXII. törvény (régi Hpt.) 203. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatást a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben könnyen hozzáférhető helyen kifüggeszteni, valamint az ügyfél kívánságára azt ingyenesen az ügyfél rendelkezésére bocsátani, továbbá elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé tenni. A (3) bekezdés alapján, a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben hirdetményben közzétenni, valamint elektronikus kereskedelmi szolgáltatások nyújtása esetén folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé tenni:

9.P.20.863/2023/9/I.

- a) általános szerződési feltételeit is tartalmazó üzletszabályzatait,
- b) az ügyfelek számára ajánlott pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokkal (ügyletekkel) kapcsolatos szerződési feltételeket,
- c) a kamatokat, szolgáltatási díjakat, az ügyfelet terhelő egyéb költségeket, a késedelmi kamatokat, valamint a kamatszámítás módszerét. A (4) bekezdés alapján, a pénzügyi intézmény köteles az ügyfél kívánságára ingyenesen rendelkezésre bocsátani üzletszabályzatait, továbbá a jogszabály által nyilvánosságra hozni rendelt adatokat. Az (5) bekezdés szerint, a pénzügyi intézmény – ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik – a szerződés megkötése előtt köteles az ügyfelet arról tájékoztatni, ha a szerződéssel kapcsolatos jogvita esetén nem a magyar jog alkalmazását, illetve nem a magyar bíróság kizárólagos illetékességét kötik ki. A (6) bekezdés alapján, olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A (7) bekezdés szerint, a (6) bekezdésben meghatározott kockázatteljáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell
- [135] devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre, ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a vételi jog érvényesítésének módját és következményeit, a vételár megállapításának, az ügyfél értesítésének és a pénzügyi intézmény elszámolásának módját, valamint azt, hogy biztosítanak-e az ügyfélnek haladékat, mely időszakban az ügyfél értékesítheti az ingatlant, és ha igen, a haladék időtartamát. A (8) bekezdés szerint, a pénzügyi intézmény az (1)–(7) bekezdésben meghatározott tájékoztatást – a felek eltérő megállapodásának hiányában – magyar nyelven köteles megadni.
- [136] A bíróság megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztási lakossági kölcsönszerződésnek minősült, a Hpt. 2. számú melléklet értelmező rendelkezések III.5. pontja szerint fogyasztási kölcsön a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához, illetve szolgáltatások igénybevételéhez – a természetes személy részére – nyújtott kölcsön és a felhasználási célhoz nem kötött kölcsön, ha a kölcsönt a természetes személy nem üzletszerű tevékenysége keretében veszi igénybe.
- [137] A per adatai alapján az alperes saját célra vásárolta a személygépkocsit, így a szerződés fogyasztási kölcsönszerződésnek minősül.
- [138] A Ptk. 205. § (3) bekezdése szerinti általános tájékoztatási és együttműködési kötelezettséget a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdései egyediesítik.
- [139] A 2/2014. PJE határozat értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezéseinek tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli – mint a Ptk. 209. § (5) bekezdés szerint a főszolgáltatás körébe tartozó kikötés – csak akkor vizsgálható és állapítható meg az érvénytelensége, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor, figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatása is nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal

9.P.20.863/2023/9/1.

gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen. A PJE határozat kitér arra is, hogy nem a kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya, hanem a nem megfelelő tájékoztatás vagy annak elmaradása eredményez tisztességtelenséget, és ennek okán a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét. Az EUB C-51/17. számú döntésében az idézett PJE határozattal és az azon alapuló joggyakorlattal lényegében egyező kritériumokat fogalmaz meg a fogyasztónak nyújtandó tájékoztatás értékeléséhez.

- [140] A perbeli szerződés külön kockázatfeltáró nyilatkozat melléklettel nem rendelkezik, azonban a bírói gyakorlat értelmében ez nem is követelmény.
- [141] A felperes által csatolt egyedi kölcsönszerződést, illetőleg az annak elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzatot együttesen vizsgálva lehet állást foglalni abban, hogy az alperes, mint észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt-e az, hogy az árfolyamváltozás hatására az általa visszafizetendő összeg korlátlanul megemelkedhet.
- [142] A per adatai alapján (keresetlevél mellékletei) megállapítható, hogy az egyedi szerződés az árfolyamkockázat vonatkozásában semmilyen tájékoztatást nem tartalmaz, míg az Üzletszabályzat egyes rendelkezései az Üzletszabályzatban elszórva, az árfolyamváltozás vonatkozásában, így különösen a 11. pontban kerültek meghatározásra, illetőleg az Üzletszabályzat I. és VI. pontjai között van a kockázattal kapcsolatos tájékoztatás, nem egy szerkezeti egységben, de még az I. ponton belül is elszórva I/7., I/17., I/22-I/25. b) és c) alpontok alatt. A szerződés egyes rendelkezései összeolvasása és értelmezése eredményeként lehet kikövetkeztetni a felső határ nélküli kockázat viselési kötelezettséget. Az ilyen módon adott tájékoztatás azonban nem felel meg az átláthatóság követelményének, az nem tekinthető világosnak és egyértelműnek.
- [143] Számos ügyben hasonlóan foglalt állást a Kúria, például a Gfv.VII.30.274/2019/6., Gfv.VII.30.034/2019/5., illetőleg Pfv.I.20.670/2020/4.
- [144] Az EUB C-51/17. 2018. szeptember 20. napján született ítélet 3. pontja szerint (a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló) „93/13. irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lenni a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [145] Az árfolyamkockázat tisztességtelensége mérlegelési kérdés, a peradatok alapján kell a bíróságnak az álláspontját kialakítani. Kiinduló alap, hogy az árfolyamkockázat nem terhelheti a fogyasztót, ha a tájékoztatás megtörténtét a pénzügyi intézmény sem kockázatfeltáró nyilatkozattal, sem a szerződés világos és érthető rendelkezéseivel, sem szóbeli tájékoztatás megtörténtével és tartalmával nem tudja bizonyítani. Nem vitatott, hogy kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, megfelelő szóbeli tájékoztatást felperes nem bizonyított, tájékoztatást a szerződés egyedi része nem tartalmaz, az Üzletszabályzatban elszórtan adott tájékoztatás pedig nem világos és nem érthető.
- [146] Mivel az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötés a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, ezért ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, amelynek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére.
- [147] A bíróság fentiekre tekintettel megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvénytelen, figyelemmel a Ptk. fent hivatkozott 205. § (2) és (3) bekezdése, 523. § (1) bekezdése, illetőleg a régi Hpt. 203. § (6) bekezdésére, amely együttes értelmezésével a szerződés érvényes létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Viszterhes szerződés esetén lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződés létrejöttéhez pedig a feleknek meg kell állapodniuk az adós, jelen esetben alperes visszafizetési kötelezettségében.
- [148] A Ptk. 205. § (3) bekezdése által előírt és a Hpt. 203. § (6) bekezdésében konkretizált együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget a felperes megszegte, a felperes nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatása miatt ezen szerződéses rendelkezés tisztességtelen, így a teljes szerződés érvénytelen.
- [149] A Hpt.213. § (1) bek. szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza
- a) a szerződés tárgyát,
  - b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
  - c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,
  - d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
  - e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,
  - f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
  - g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.
- [150] Az alperes hivatkozott a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) pontja szerinti érvénytelenségre.
- [151] A régi Ptk. 227. § (1) bekezdése szerint a szerződésben kikötött szolgáltatás valamely dolog adására, tevékenységre, tevékenységtől való tartózkodásra vagy más magatartásra irányulhat.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [152] A szerződés tárgya a szolgáltatás, a szerződés létrejöttével kötelmi igény keletkezik a szolgáltatás teljesítésére, illetőleg annak követelésére. A bíróság fent kifejtette a deviza alapú kölcsönszerződés létrejöttét. A bíróság megítélése szerint a szerződés tartalmazza a szerződés tárgyát a fentebb kifejtettek értelmében, amelyet az egyedi kölcsönszerződés szintén tartalmaz.
- [153] A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti éves százalékban kifejezett hiteldíjmutatót a szerződés szintén tartalmazza.
- [154] A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja vonatkozásában kifejezett követelmény a kamat százalékban kifejezett értékének feltüntetése, amelyet a szerződés felperes által sem vitatottan nem tartalmaz, erre tekintettel a Hpt. 213. § (1) bek. c) pontja alapján a szerződés szintén semmis.
- [155] A Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés szerint, ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka – különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.
- [156] A Ptk. 239. § (1) bekezdése alapján a szerződés részbeni érvénytelensége esetén az egész szerződés csak akkor dől meg, ha a felek azt az érvénytelen rész nélkül nem kötötték volna meg. A (2) bekezdés alapján, fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető. A Hpt. 213. § (3) bekezdése értelmében a szerződés semmiségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.
- [157] A 93/13. EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel a tisztességtelen feltétel nem jelenthet kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és a szerződés – főszabályként – változatlan feltételekkel köti a feleket. A 93/13/EGK irányelv 7. cikkének (1) bekezdésére figyelemmel a tagállamoknak a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék a fogyasztókkal kötött szerződésekben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.
- [158] A régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján a fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalta tisztességtelen kikötés semmis.
- [159] Az érvénytelenség megállapításának további jogkövetkezményeit a régi Ptk. 237. §-a szabályozza, e rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) általános jelleggel értelmezte az 1/2010. PK. véleményben. A PK. vélemény 5. pontja értelmében, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítja. A szerződés érvényessé nyilvánítása egyenragú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával, ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési

9.P.20.863/2023/9/1.

jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza. A 6/2013. PJE határozat 4. pontja is megerősítette, hogy amennyiben a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg, a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset, viszontkereset esetén, feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie.

- [160] A felperes 9.P.20.863/2023/5. számú keresetváltoztatást tartalmazó irat harmadlagos kereseti kérelmében a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte, a hatályossá nyilvánítástól, illetőleg az eredeti állapot helyreállításától elzárkózott.
- [161] Alperes elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását, másodlagosan a szerződés tőkeösszege alapján, kamat megállapítása nélkül, az ítélethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását kérte.
- [162] A 2014. évi CL. törvény (DH2. törvény) 37. § (1) bekezdése szerint a fél a bíróságtól az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé vagy határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának az alkalmazását kérheti. E törvényi rendelkezésből következően (összhangban a kölcsönszerződés használati kötelelem jellegével) az eredeti állapot helyreállítása, mint érvénytelenségi jogkövetkezmény kizárt.
- [163] A bíróság nem alkalmazhatja az érvénytelenség olyan jogkövetkezményét, amely ellen valamennyi fél tiltakozik.
- [164] A szerződés érvénytelenségének vannak olyan esetei, amikor az érvénytelenségi okot nem lehet kiküszöbölni, de azt nem lehet meg nem történné tenni, ami a felek között a szerződés alapján már megvalósult, ilyenkor a bíróság a szerződést a határozathozatal időpontjáig hatályossá nyilvánítja és gondoskodnia kell arról, hogy egyik fél se járjon rosszul s a szolgáltatásnak az ellenszolgáltatás nélkül maradó részét visszatérítsék.
- [165] Ha az eredeti állapotot nem lehet állítani, a szerződés nem válik érvényessé, de visszamenőleges felszámolására nem kerül sor, tudomásul kell venni azt, ami megtörtént és ennek megfelelően kell rendezni a felek vitáját. A megtörténtek tudomásulvétele nem eredményez azonos helyzetet azzal, ami a szerződés érvényessége esetén keletkezett volna. Nem áll be mindaz a joghatás, ami az érvényes szerződéshez fűződne. A hatályossá nyilvánítással járó fontos következmény, hogy felül kell vizsgálni a felek között kialakult helyzetet. Ha a kapcsolat visszterhes jellegű, a már teljesített szolgáltatással egyenértékű ellenszolgáltatást kell elrendelni.
- [166] A bíróság az összegszerűség vonatkozásában abból a felek által nem vitatott és az egyedi szerződésben rögzített körülményből indult ki, amelyet a felperes által csatolt elszámolást tartalmazó okiratok is tartalmaznak, miszerint a folyósított kölcsön összege 2.300.000,- Ft volt. Ezen felperesi előadást az alperes nem vitatta, illetőleg az okirati bizonyítékok is ezt támasztották alá.
- [167] A felperes által a keresetlevél mellékleteként csatolt 1/F/16. sz. elszámolás alapján az alperes 2007-től, a szerződés keletkezésétől 2014-ig mindösszesen 4.328.182,- Ft-ot fizetett vissza.

- [168] Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében a bíróság az EUB C-520/2021. számú ítélete alapján járt el.
- [169] Mindkét fél e körben hivatkozott a Kúria precedensértékű Gfv.VI.30.206/2023/2., illetőleg Kúria Gfv.30.205/2023/2. sorszámú határozataira.
- [170] Az ítélet [44] pontjában a Kúria rögzítette, hogy az eljárás jelen szakaszában tényként állapítható meg, hogy a perbeli lízingszerződésben az árfolyamkockázatot a fogyasztóra (alperesre) hárító szerződéses kikötés a felperes által nyújtott nem megfelelő tájékoztatás következtében a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, ezért semmis. Mivel az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény, ami a szerződés devizaalapúságából következik, a deviza alapú fogyasztói lízingszerződés ezen kikötése a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, a szerződés elsődleges tárgya tisztességtelensége, ezért a teljes szerződés érvénytelenségét eredményez (C-118/17.).
- [171] Az ítélet [46] bekezdése utal a régi Ptk. 237. § (1), illetőleg (2) bekezdésére, valamint a [47] bekezdése a DH2. törvény 37. § (1) bekezdésére, mint speciális jogszabályi rendelkezésre, illetőleg az abban foglalt lehetőségekre.
- [172] Az [50] bekezdésben a C-51/17. számú ügyben hozott ítéletét elemzi, majd a [81] bekezdésben akként foglalt állást, hogy az EUB által adott útmutatásnak megfelelően a nemzeti bíróságnak úgy kell a fogyasztó érdekeit védelemben részesítenie, hogy – a jogalap nélküli gazdagodás elveinek megfelelően – a megszűnt szerződések esetén visszatéríteti, míg a meg nem szűnt szerződések esetén teljesítésként elszámolja neki azokat az összegeket, amelyeket a pénzüintézet a nem átlátható módon a fogyasztóra telepített árfolyamkockázat alapján szedett be vagy írt elő, míg a szerződés egyéb – nem tisztességtelen – feltételei változatlan tartalommal kötik a feleket. Ez az elszámolási mód megfelel az EUB C-705/21. számú ítélet [48] pontjában lefektetett elveknek és az uniós jogra tekintettel értelmezett magyar jogszabályi rendelkezéseknek is. A [82] bekezdés szerint, ha a nem átlátható módon a fogyasztóra telepített árfolyamkockázat viselését kimondó kikötést elhagyjuk a szerződésből, amelynek eredményeként a kölcsön tőkeösszegének és járulékainak visszafizetésére a folyósításkori árfolyamon és kamatmértékkel kerül sor, ezzel teljesül az EUB joggyakorlatával értelmezett irányelvű célkitűzés. A fogyasztó mentesül a tisztességtelen rendelkezés valamennyi következményétől, az árfolyamkockázatot teljes egészében a pénzüintézet viseli.
- [173] A [83] bekezdés alapján ezzel a módszerrel a teljesítéssel megszűnt szerződések esetében elszámolással rendezhető az adósi visszatérítési igény. A [84] bekezdés szerint, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek fenti módon történő levonása után a pénzüintézetnek mindenképpen újra kell számolnia a fogyasztó tisztességtelen kikötést már nem tartalmazó teljesítéseit és szükség esetén a forintosítás időpontjában a DH3. törvény szerinti elszámolást is erre tekintettel kell megismételnie.

9.P.20.863/2023/9/1.

- [174] A Gfv.VI.30.205/2023/2. sorszámú végzés szerint a Kúria úgy ítélte meg, hogy a C-520/21. számú döntésben írtak figyelembevételével sem szükséges a Gfv.VI.30.206/2023/2. és Gfv.VI.30.313/2022/9. számú határozataiban kifejtett álláspontok módosítása.
- [175] A Gfv.VI.30.206/2023/2. számú határozatában a Kúria a magyar és lengyel jogi szabályozás lényeges különbségeit mutatja be. A C-520/21. számú döntéshozatali eljárásban a lengyel előterjesztő bíróság az EUB felé azt a kérdést intézte, illetőleg a válasz is erre irányult, hogy a szerződés egészében semmis, és az a tisztességtelen feltételek törlését követően sem maradhat fenn, így a lengyel jog rendelkezése értelmében az eredeti állapot helyreállításának és a jogalap nélküli szolgáltatások visszatérítésének van helye.
- [176] A C-520/21. számú EUB ítélet 85. pontja alapján a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a nemzeti jog olyan bíróság értelmezése, amely szerint a hitelintézet jogosult a fogyasztótól az e szerződés teljesítése címén e hitelintézet által folyósított tőkeösszeg visszatérítésén, valamint a fizetési felszólítástól számított törvényes késedelmi kamatok megfizetésén felül bárminemű megtérítést követelni. A 93/13. irányelv 7. cikk első bekezdése célja, hogy visszatartsa az eladókat vagy szolgáltatókat attól, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben tisztességtelen feltételeket alkalmazzanak. A nemzeti szabályok uniós joggal való összeegyeztethetősége pedig attól a kérdéstől függ, hogy a szabályok lehetővé teszik-e a fogyasztó azon jogi és ténybeli helyzetének helyreállítását, amelyben akkor lett volna, ha nem köti meg a szerződést.
- [177] A bíróság megítélése szerint az EUB C-520/21. határozat lényege, hogy a fogyasztóvédelmi irányelvvel ellentétes minden olyan rendelkezés, amely arra vezet, hogy a fogyasztó köteles a vele érvénytelen szerződést kötő hitelező részére a tőkeösszegen, illetőleg a felszólítástól számított késedelmi kamaton túl további összeget fizetni.
- [178] A bíróság egyetértett alperes 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe rögzített azon jogértelmezésével és alperesi képviselő fent hivatkozott Kúrai határozatra való utalásával, miszerint, ha az adott tagállam joga az érvényessé nyilvánítást ismeri, akkor e jogintézményt is legfeljebb a fogyasztó jogmegóvása érdekében lehet alkalmazni, oly módon, hogy az ne jelentsen nagyobb terhet a fogyasztó számára, mint a C-520/21. számú döntés rendelkező részében írtakban történő marasztalás.
- [179] Ugyanakkor a C-520/21.EUB döntésből az is következi, hogy egyik tagállam sem értelmezheti a nemzeti jogát akként, hogy az a döntésben foglaltakhoz képest terheesebb eredménnyel járjon a fogyasztó részére.
- [180] A fent hivatkozott EUB döntés alapján a fogyasztó kizárólag a folyósított tőke megtartása esetén és csak magával a tőkével gazdagodna jogalap nélkül.
- [181] Fentiekre tekintettel a régi Ptk. 237. § (2) bekezdése szerinti ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás kizárólag a tőke összeg lehet, nem érhető alatta a tőke megtörtént használatának az ellenértéke.

- [182] A bíróságnak nincs módja a kamat megállapításával a pénz használatának reális ellenértékét megállapítani, magából a szerződésből sem következik az, hogy milyen ellenszolgáltatást várt minimálisan a bank az általa folyósított pénzösszeg használatáról, ezért a bíróság nem gondoskodhat a bank részére történő megtérítésről, tekintettel a többször hivatkozott C-520/21. ítélet megállapításaira.
- [183] A már hivatkozott Kúria 1/2010. (VI. 28.) PK. vélemény szerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el.
- [184] A PK. vélemény kifejtette, hogy a kamat nem része az érvénytelen szerződés alapján visszatérítendő pénzszolgáltatásnak, hanem az eredeti állapot helyreállítása körén kívül eső olyan járulékos igény, amely a visszatérítendő pénzszolgáltatás adott időtartamon keresztül történt birtoklásán és használatán alapul. A használati díj a teljesített dologszolgáltatás másik fél által történő birtoklásának és használatának az ellenértéke. A kamat pedig ilyen értelemben szintén nem más, mint a visszajáró pénzszolgáltatás használati díja, erre tekintettel egyenértéki kamatról nem késedelmi kamatról van szó.
- [185] A hatályossá nyilvánítás során az érvénytelen szerződés esetében az anyagi jog az adóst késedelmesnek nem tekinti, sem az érvénytelen szerződés megkötése, sem a kölcsön folyósítása, sem az érvénytelen szerződés felmondása időpontjától. Késedelem csak attól kezdve állhat be, amikor a hitelező felismeri, hogy érvénytelen szerződést kötött és ilyen alapon küld felszólítást az adósnak, illetőleg ezzel egyenértékű, ha a bíróság ítéletben marasztalja az adóst.
- [186] Fentieket összefoglalva az EUB döntés 85. pontja utolsó bekezdésében említett fizetési felszólítás az a fizetési felszólítás, amikor a hitelező azon az alapon szólítja fel az adóst a teljesítésre, hogy a szerződés érvénytelenségére tekintettel fizesse vissza a folyósított összeget.
- [187] A hatályossá nyilvánítás körében, figyelemmel a C-520/21. számú EUB határozatra is, az ítélezési gyakorlat egységes abban, amely szerint a pénzkölcsön irreverzibilis szolgáltatás, így az eredeti állapot helyreállítása kizárt (Pfv.I.21.336/2019/18. határozat).
- [188] A fent kifejtettek alapján a bíróság nem vonhatja le az érvénytelenség olyan jogkövetkezményét, amely ellen mind a két fél tiltakozik, illetőleg a döntés korlátja a DH2. törvény már hivatkozott 37/A.§-a.
- [189] A bíróságnak fentiek alapján közbenső ítélet meghozatalára lett volna lehetősége a Pp. 341. §. (4) bek. alapján, a bíróság megítélése szerint azonban a jogvita érdemben eldönthető volt az alábbiak szerint.
- [190] Figyelemmel arra, hogy a magyar jog, a DH2. törvény, mint lex specialis az eredeti állapot helyreállítására nem ad lehetőséget, a bíróság a szerződést az ítélelhozatalig hatályossá nyilvánította, a fent hivatkozott feltételekkel. E körben a bíróság nem látta szükségesnek a

9.P.20.863/2023/9/1.

fentiek alapján közbenső ítélet hozatalát, tekintettel arra, hogy a folyósított pénzösszeg 2.300.000,- Ft volt, a felperesi kimutatásokból megállapíthatóan az alperes a folyósított tőkeösszegeknél lényegesen magasabb összeget, a keresetlevél mellékleteként csatolt iratok alapján 4.328.182,- Ft-ot fizetett vissza, alperes azonban a különbözet visszatérítésére nem tartott igényt, erre tekintettel a bíróság a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítása mellett a keresetet elutasította, tekintettel az alperes túlfizetésére.

- [191] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertes alperes igényt tartott a perköltsége megtérítésére.
- [192] A Pp. 81. § (2) bekezdése alapján az alperes megjelölte az igényelt költség összegét a 9.P.21.345/2021/6. sorszámú irat mellékleteként csatolt ügyvédi meghatalmazásban rögzítettek szerint, amely körében az átalánydíjak 210.000,- Ft, elektronikus ügyintézés díja 5.000,- Ft, utazás Budapesten kívül 4.000,- Ft + 2x 100,- Ft/km 240 km-rel számolva 28.000,- Ft, valamint a pertárgy érték 10 %-a mértékű sikerdíj megállapítását kérte.
- [193] A Pp. perköltség viselésre vonatkozó általános szabályai szerint (Pp. 83. § (1) bekezdés) törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a pervesztes fél téríti meg.
- [194] A bíróság a perköltséget a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés a), b) pontja alapján állapította meg.
- [195] A fellebbezésre vonatkozó rendelkezés a 365. § (2) bek. a) pontján alapul.

V e s z p r é m , 2023. október 13.

dr. Birkás Gabriella s.k.
bíró